

Túralehetőség a barlangban

A Sátorkőpusztai-barlang megtekintésére a www.bebte.hu internetes oldalon feltüntetett nyitvatartási időpontokban van lehetőség, de csakis előzetes bejelentkezéssel. A túrához ajánlott felszerelés az overall vagy szabadidő-ruházat, valamint bakancs vagy sportcipő. A barlangtúra 10 fős csoportokban általában 1,5 órát vesz igénybe. A levegő hőmérséklete az alsóbb szakaszokban - természetes körülmények között - állandóan 13,1 °C, a felsőbb, ún. bejárati zónában évszakfüggő. A barlangban a relatív páratartalom 95-98%-os.

A barlangtúrát a nehezebb szakaszokon vaslétrákkal, illetve kötéllel könnyítették meg, de a túrázók biztonságára a barlangászok lépten-nyomon ügyelnek.

A barlangtúra alsó korhatára: 10 év.

Jelentkezni a 06-20/975-0331-es telefonszámon, valamint a bebte@index.hu címen lehet.

2007-ben megkezdődött a barlang Benedek Endre termének törmelékétől való megtisztítása. Az anyag kihordása az ún. „élőláncos” módszerrel a leghatékonyabb.

Barlangászok a bejárat előtt

Készült a BEBTE gondozásában. Szöveg: Lieber Tamás, Sásdi László
Fotók: Barna József, ifj. Barna József, Fagyas F. Gábor, Lieber Tamás, Sásdi László
Kiadja a Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület
Cím: 2510 Dorog, Schmidt Sándor ltp. 36. 3/15., telefon: 06-20/520-1261, e-mail: bebte@index.hu, internet: www.bebte.hu

Felelős kiadó: Lieber Tamás, a BEBTE elnöke
Készült a Vektor '94 Kft. leányvári nyomdájában, 2007-ben

TÁMOGASSA EGYESÜLETÜNKET JÖVEDELEMADÓJA 1%-ÁVAL!
Adószámunk: 18601637-1-11

ÜDVÖZÖLLEK A SÁTORKŐPUSZTAI- BARLANGBAN

A FÖLDGÖMB
Klubkártya
ELFOGADÓHELY

www.bebte.hu

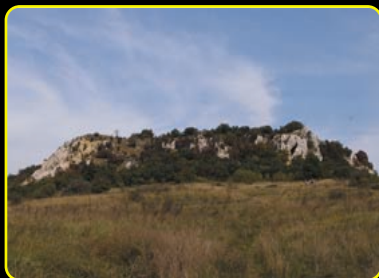
Gipszhattyú

Kalcittal kitöltött vető

A SÁTORKÓPUSZTAI-BARLANG

A Dorog és Esztergom között elhelyezkedő Nagy-Strázsa-hegyben (Pilis-hegység) Magyarország egyik legkülönlegesebb barlangját tekinthetjük meg. A II. világháború végén a német hadsereg ellenőrzése alatt lévő kőbányában, robbantások hatására megnyílt repedésre dorogi bányász fiatalok (Várhidi Károly és Rezső, Krampe Géza, Legény Károly és Virágh Imre) bukkantak, melyen át a barlang felfedezése lehetővé vált.

Nagy-Strázsa-hegy

Az üregrendszer keletkezését vizsgáló kutatók a 2005-06-ban végzett tudományos elemzések adatait alapul véve a korábbi feltevésekkel szembeni elmentmondásokra hívják fel a figyelmet.

A barlang a 195-225 millió éves triász időszakai dachsteini mészkőben található. A későbbi korok tektonikus mozgásai révén megnyílt, mindent átszövő törésvonal-, illetve repedéshálózatban kezdte meg üregképző munkáját a rérendszerben áramló karsztvíz.

A geológusok ma már úgy vélik, hogy sokkal kisebb a hévíz szerepe a barlang kialakításában, mint azt korábban gondolták, az utóvilkani hatások pedig jóformán teljességgel elvethetők. A süllyedő-emelkedő karsztvíz mellett ugyanakkor a párakondenzációs hatásokat is jelentősnek vélik (első sorban a gömbfülkék kialakulásánál). A gipszképződésményekben ($\text{CaSO}_4 \times 2\text{H}_2\text{O}$) jelenlévő kéntartalmat a kőzet repedéseiben és a triász mészkő feletti eocén fedőüledékében előforduló pirít bomlásával magyarázhatjuk. A barlangban ugyanakkor különféle, barit (BaSO_4)-, kalcit (CaCO_3)-, valamint aragonitképződésmények (CaCO_3) is megtalálhatóak. Az oldásformák közül a legtetszetősebbek a fentebb már említett szabályos „kőbuborékok”, a gömbfülkék.

Gipszbevonat a barlang alsó szakaszán

A Sátorkőpusztai-barlang kialakulását tekintve tudományos szenzációnak számít, hogy az újonnan elvégzett ásványtani vizsgálatok két korábbi csepp-

kövesedési időszakot is feltártak a barlang életében, ami arra utal, hogy a járatrendszer keletkezése igen összetett, többfázisú folyamat következménye. A barlang kora feltételezhetően 1-1,5 millió év.

A kristálybarlang 1946-os „hivatalos” felfedezésének híre nemcsak a szakembereket vonzotta a „mesés kincsekhez”, hanem a környékeliek is szép számmal keresték fel az üreget. A gyűjtők - akik között a „hivatalból” eljáró muzeológusok ugyanúgy előfordultak, mint laikusok - ritkán távoztak üres zsebbel. Amit nem a gyűjtők hordtak el, azokban vandál kezek okoztak felbecsülhetetlen károkat. Az üregrendszer sorsa 1958-ban kedvezőbbre fordult, mert a feltárási munkálatok, a gondozás illetve a felügyelet szervezett formát öltött. Ebben elvitathatatlan érdemeket szerzett Benedek Endre bányafőmérnök (1912-1987), aki ekkor alapította meg az első dorogi, ún. Kadic' Ottokár Barlangkutató Csoportot. A társaság nemcsak ebben a barlangban, hanem a szomszédos, 2006-ban ismételten megnyitott Strázsa-barlangban és a Pilisnyergi-víznyelőben is jelentős feltáró-kutató munkát végzett.

Ereszkedés a Benedek-terembe

Részlet a Benedek Endre-teremből

Benedek Endre csoportjának egyik legfigyelemreméltóbb eredménye a barlang „Kadic' szakaszának” megtalálása volt 1976-ban. A barlangrész bejárata a 80-as évek elején beomlott, azóta nem látogatható. A Kadic' Csoport 1988-as megszűnését követően új szerveződéssé bontakozott ki. A lelkes fiatalokból verbuválódott csapat a Benedek Endre által megkezdett irányvonalat követve vált a dorog-esztergomi barlangkutatás és természetvédelem napjainkban legmeghatározóbb szervezetévé. A Közhasznú Szervezet a Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület (BEBTE) nevet viseli.

A BEBTE érdemei között szerepel többek között, a Sátorkőpusztai-barlang turisztikai célú

idegenforgalmi hasznosítása (1993-tól), a barlang és környékének ápolása, természetvédelmi felügyelete, a barlangi világítás kiépítése (2006). A 2007-ben megkezdett feltáró kutatások egyik célja az ún. Alsó-terem ismételt megnyitásával a Kadic'-szakasz a korábitól eltérő irányból való elérése. A kilátások biztatóak, bár a munka a jelenlegi végpontján elszűkülő Alsó-terem egyelőre nehézkesen halad.

A BEBTE feltáró tevékenységében 2007 januárjától a dorogi Zsigmond Vilmos Gimnázium és Informatikai Szakközépiskola tanulói segítenek.

Gömbfülke

Az egyesület természetvédelmi munkáját Esztergom Város Képviselő-testülete 2006-ban a „Dr. Jócsik Lajos-díjjal” ismerte el.

Turista a barlang középszintjén